

Н. І. Єсінова, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.І. Гасва, студ. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРІОРИТЕТ НА ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ПАРАДИГМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Практика освіти сьогодні вимагає адаптації до нових гуманістичних ціннісних освітніх установок, які постійно змінюються та трансформуються. Згідно гуманістичної парадигми головною цінністю університетської освіти постає особистість людини з її здібностями та інтересами. В умовах університету студент повинен отримати освіту і вибрати сферу професійної діяльності не тільки за ознакою соціальної значущості, але й за власними мотивами та інтересами, що забезпечує самореалізацію особистості. Само тому теперішнього часу пріоритетним у галузі модернізації національної освіти визначається особистісно-орієнтоване навчання.

В умовах гуманізації освіти, а саме орієнтації її цілей, змісту, форм і методів на особистість того хто навчається, гуманізацію її розвитку, особливого значення набуває одне із провідних нормативних положень педагогіки – принцип свідомості і творчої активності студентів. Сутність цього принципу полягає в забезпеченні оптимального співвідношення педагогічного керівництва і свідомої творчої роботи студентів у навчанні. З нього випливає питання: наскільки є можливим поєднання активності, свідомості студентів, вищою формою прояву яких є їх самостійність, з одного боку, і керівної ролі педагога в педагогічному процесі з іншого? Знайти це складне і достатньо тонке за своєю природою поєднання є актуальним питанням вже на протязі багатьох років. Яким чином організувати процес навчання, щоб було враховано необхідність умілого керівництва процесом засвоєння знань на основі самостійного аналізу студентами навчального матеріалу і спонукати їх до активного пошуку власної цікавості до навчальних предметів? Вирішенню цього питання певною мірою має сприяти впровадження спеціальних методів і прийомів навчання, а саме методів самостійного набуття знань учнями.

Від організації самостійної роботи багато в чому залежать результати навчання студентів та їх майбутня практична діяльність. Самостійна робота студентів є дуже широким поняттям, у тлумаченні якого сформувалися різні підходи, що і зумовлено відмінностями в розумінні суті цього явища.

За своєю суттю самостійна робота є активною розумовою діяльністю студента, пов'язаною з виконанням навчального завдання. Наявність завдання і цільової установки на його виконання вважають характерними ознаками самостійної роботи.

Важливість правильно організованої, ефективної, самостійної роботи студентів актуалізують такі чинники:

- обсяг інформації, який увесь час збільшується, змушує викладачів орієнтувати студентів на самостійне вивчення частини навчального матеріалу зі збереженням за собою установчої функції та функції контролю;

- переконаність у тому, що самостійна робота сприяє розвитку творчого ставлення до знань, спонукає студента до поглибленого вивчення теорії, допомагає застосовувати її для вирішення практичних завдань;

- недостатнє володіння студентами, особливо першокурсниками, необхідними прийомами і навичками раціональної організації розумової праці;

- усвідомлення, що самостійна робота в процесі навчання у ВНЗ формує вміння само здобувати знання, що необхідно не лише під час навчання, а й у майбутній професійній діяльності.

За своєю суттю орієнтована основа дій студента щодо самостійного вивчення наукової літератури утворена набором конкретних завдань, виконання яких дає йому правильне спрямування в роботі. Маючи це на меті, викладач рекомендує студентам, що і як необхідно вивчати в конкретній праці.

Розгляд сучасної парадигми освіти дозволяє зробити висновок про те, що сьогодні освіта для людини представляє собою не просто певну суму знань, умінь, навичок, але й психологічну готовність до безперервного їх накопичення, оновлення, переробки, іншими словами до постійної самоосвіти, самореалізації, самовиховання, самосвідомості, розкриття внутрішнього творчого потенціалу, саморозвитку і вдосконалення самоактуалізованої особистості.

Думаючи про покращення умов навчання і виховання, потрібно цікавитись не тільки навчальними програмами і методами викладання, але й життям студента (ступенем його самостійності, способом проведення вільного часу), участь у роботі студентського самоврядування, що сприятиме гармонійному розвитку особистості, формуватиме у нього навички майбутнього організатора, керівника та конкурентноспроможної, компетентної особистості.